

Kestävän kehityksen toimintakertomus 2021

Etelä-Karjalan kansalaisopisto

Sisällys

1 Johdanto	2
2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa	3
2.1 Kestävästi yhdessä –erityisteema ja tapahtumat.....	3
2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus.....	6
2.3 Hanketyö.....	7
2.4 Opetus	9
3 Arviointi	12
3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa	12
3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa.....	14
4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma vuodelle 2022.....	15

1 Johdanto

EKKOn kestävän kehityksen toimintakertomuksessa kuvataan vuoden aikana opistossa toteutunutta kestävän kehityksen tavoitteiden mukaista toimintaa ja arvioidaan toiminnassa onnistumista. Lisäksi toimintakertomukseen sisältyy kestävän kehityksen toimintasuunnitelma seuraavalle vuodelle. Opiston kestävän kehityksen toimintakäsikirjaan on koottu yleisiä esimerkkejä kestävän kehityksen teemojen näkymisestä opiston toiminnassa ja arvioinnista. Kestävän kehityksen pysyvinä teemoina ovat edellisvuoden tavoin:

1. Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus
2. Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi
3. Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys
4. Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet
5. Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys
6. Energia ja vesi

Lukuvuoden 2021-2022 erityisteemana oli *kestävästi yhdessä*. Teemat toteutuivat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkoi kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen työryhmä kokoontui vuoden 2021 viisi kertaa. Kestävän kehityksen sertifiointin uudelleenauditointi oli 7.5.2021.

Vuosi 2021 oli poikkeuksellinen koronaviruspandemian vuoksi. Koronavirustilanteen vuoksi lähiopetusta ei voitu toteuttaa kevätkaudella. Keväällä osa kursseista pidettiin etäopetuksena. Kevätkauden lähiopetuksen toteuttamatta jäämisen vuoksi syyskausi 2021 suunniteltiin kaksi viikkoa pidemmäksi. Syksy päästiin toteuttamaan kokonaan lähiopetuksessa noudattaen hygieniaohjeita ja rajaamalla ryhmien enimmäiskokoja.

2 Kestävän kehityksen teemojen ilmeneminen EKKOn toiminnassa

EKKOn opiskelijoille ja henkilökunnalle avoimen, opistotalolla sijaitsevan kierrätyspisteen (”tuo tullessais, vie mennessäis”) toimintaa jatkettiin (kuva 1). Myös Kauppakadulla kielten oppimateriaalin kierrätyspiste jatkoi toimintaansa.

Kuva 1. Opistotalon ”Tuo tullessais, vie mennessäis” -kierrätyspiste.

Seuraavassa EKKOn kestävän kehityksen mukaisen toiminnan erityistoimia kuvataan alla a) Kestävästi yhdessä -erityisteeman ja tapahtumien b) hyvinvoinnin ja turvallisuuden, c) hanketyön sekä d) opetuksen esimerkeillä.

2.1 Kestävästi yhdessä –erityisteema ja tapahtumat

Lukuvuoden 2021-2022 erityisteema oli kestävästi yhdessä. Teema näkyi läpi vuoden yhdessä tekemisenä ja opiskelijoiden ja opettajien esille nostamisena.

Ystävänpäivänä muistettiin perinteiseen tapaan opiston pitkäaikaisia opiskelijoita (10) lahjakortein, eri ainealojen opettajien ehdotuksien perusteella. Ensimmäistä kertaa opiskelijoille annettiin myös Opistokongkari-merkit digitaalisena ja jääkaappimagneetin muodossa. Opistokongkari-merkki on EKKOn ideoima ja luoma. Se on tunnustus innokkaalle ja sitoutuneelle vapaan sivistystyön opiskelijalle. Merkin tarkoitus on kannustaa opiskelijaa eteenpäin omaehtoisen oppimisen polulla. Merkin saaja on sitoutunut ja innokas vapaan sivistystyön opiskelija, joka luo hyvää opiskeluilmapiiiriä ryhmässään ja kunnioittaa EKKOn arvoja – tasa-arvoa, yhteisöllisyyttä ja avoimuutta.

Etelä-Karjalan kansalaisopiston opetussuunnitelma 2021

Syksyllä 2021 työstettiin opiston opetussuunnitelman päivitystä, jota tehtiin ops-tiimissä (aineiden vastuuopettajat ja -henkilöt ja apulaisrehtori) ja opstyöpajoissa. Työpajat olivat avoimia koko henkilökunnalle ja niitä järjestettiin syksyn aikana kolme. Kuhunkin pajaan osallistui 17-19 henkilöstön jäsentä. Prosessin loppuvaiheessa kommentteja pyydettiin myös opiskelijoilta. Valmis opetussuunnitelman julkaistiin kevätkauden 2022 opettajainkokouksessa.

Syksyllä EKKO istutti oman Sivistys-nimisen kirsikkapuun kirsikkapuistoon. Kuva istutuksesta on päivitetyn

opetussuunnitelman kanssa.

EKKO osallistui osaaminen näkyviin viikoille 30.8.-12.9. ja järjesti teemaan liittyen verkkokeskustelun etäalusta Zoomin kautta 3.9. Keskusteluun osallistui eri alojen toimijoita ja myös joitain opiston edustajia. Keskustelua käytiin Erätauko-menetelmän keinoin, missä tavoitteena on antaa jokaiselle mahdollisuus saada oma ääni kuuluviin ja kuunnella erilaisia näkemyksiä ja kokemuksia avoimin mielin.

Osana Osaaminen näkyviin! -viikkoa pidettiin henkilökunnalle avoimet rehtorin perjantaipullat osaamisen teemalla. Myös tämä tilaisuus toteutettiin erätaukomenetelmällä. Tavoitteena oli nostaa esiin opettajien monipuolista osaamista. Samoin osana viikkoa Kimpisen lukiossa oli EKKOn kielitarjontaa esittelevä piste.

Päätoimiselle henkilöstölle järjestettiin ensimmäistä kertaa syyskatsaus, jossa työstettiin ajankohtaisia teemoja yhdessä. Vastaava työskentelytapa on tarkoitus toteuttaa jatkossa kaksi kertaa vuodessa, syksyisin ja keväisin. Syyskauden päätteeksi rehtori piti jokaisen päätoimisen henkilöstön jäsenen kanssa rehtorin vartin, jossa käytiin läpi kokemuksia ja ajatuksia kuluneesta syksystä. Yhteisen tuokion tarkoituksena on tukea vuosittaisia kehityskeskusteluja ja mahdollistaa aiempaa nopeampi asioihin reagointi.

Vuoden aikana EKKO teki säännöllisesti opettajaesittelyitä opiston tuntiopettajista. Esittelyt julkaistiin opiston kotisivujen kurssi uutisissa (<http://ekko.fi/opetus/kurssit/kurssi uutiset/>) ja

EKKOn sosiaalisen median kanavilla. Opettajat osallistuivat opiskelijoiden ohella EKKOn pod castin, Ääniä EKKOsta, tekoon.

Joulukuussa EKKO toteutti joulukalenterin sosiaalisessa mediassa. Opiston opettajat ja opiskelijat osallistuivat aktiivisesti kalenterin luukkujen tekoon. Kalenterissa oli mm. eri ryhmien joulutervehdyksiä, kurssiterveisiä ja jouluisia kurssitöitä.

EKKO osallistui aiempien vuosien tapaan Sataman valoihin elokuussa esittelypisteellä. Osana tapahtumaa EKKO toteutti Kasinopuistossa yhteistaideteoksen, johon tapahtumaan osallistuvat saivat käydä maalaamassa vedenalaista elämää. (Kuva 4.)

Kuva 4. Kuvia Sataman valoista 2021

Kestävän kehityksen teemat huomioitiin edellisvuoden tavoin mm. opiston opinto-ohjelmassa, kun kestävän kehityksen tavoitteita tukevat kurssit merkittiin ohjelmaan keke-merkinnällä kaikkien aineiden osalta. Merkinnän saaneet kurssit edistivät esim. kierrätystä, monikulttuurisuutta tai kulttuuriperintöä.

Kevätkaudella 2021 kevätnäyttely pidettiin edellisvuoden tavoin poikkeuksellisesti verkkonäyttelynä koronavirusepidemian vuoksi (galleria.ekko.fi). Verkkonäyttely sai jälleen hyvää palautetta.

Kevätkaudella alueellisen koronavirusepidemiatilanteen heikennyttyä ei tapahtumien järjestäminen tai niihin osallistuminen ollut mahdollista. Tämän vuoksi tapahtumien määrä oli tavanomaista vuotta vähäisempi. Vuonna 2021 EKKO oli mukana seuraavissa tapahtumissa:

- Tavoittelemme luovuuden taivaita! EKKOn keväinen pienoisnäyttely Kulttuuritila Nuijamiehen ikkunoissa 15.-29.4.2021
- Lappeenrannan Kirkkopuiston Loistopuisto 9.11.2021-11.1.2022. Mukana oli opiston taiteen perusopetuksen oppilaiden töitä. Projekti toteutettiin yhteistyössä Lappeenrannan kaupungin tapahtumapalveluiden, Lappeenrannan kuvataidekoulun, Lönnrotin koulun ja lastenkulttuurikeskus Metkun kanssa. Projektin vetäjänä toimi EKKOn kuvataideopettaja Tiinalotta Särmölä.
- Opiston kevätinäyttely verkossa 13.5.-31.6.2021.
- Greenreality-tapahtuma ja kaupungin avoimet ovet kansalaistorilla 25.8.2021
- Sataman valot 28.8.2021 Lappeenrannan satamatorilla. EKKO osallistui sataman valoihin esittelypisteellä, liikunnan ainealan osallistavilla kurssimaistiaisilla ja villiyrtyttävillä. Lisäksi lapsille oli suunnattu yhteismaalausteoksen työstöä.
- Osaaminen näkyviin viikot 30.8.-12.9. EKKO järjesti osaamista käsittelevän verkkokeskustelun etäalusta Zoomin kautta 3.9.
- EKKO esitteli kurssitarjontaansa Osaaminen näkyviin -viikoilla Kimpisen lukion opiskelijoille. Koronaepidemian vuoksi esittely toteutettiin ”miehittämättömänä pisteenä”.
- Joulupostia ikäihmisille -kampanja 8.11-7.12.2021. EKKO osallistui Joulupostia ikäihmisille -kampanjaan, jossa kerättiin joulukortteja toimitettavaksi kotihoidon ja asumispalvelujen ikääntyneille asukkaille. Keräyksen aikana joulukortteja saatiin yhteensä 790 kappaletta.
- Pikkujoulut yhteisen elokuvahetken parissa Kulttuuritila Nuijamiehessä 9.12.
- Tunnetta ja tarinoita, kuvataide 1 ja 2B -kurssien taidenäyttely opistotalolla 25.11.-14.12.2021. Ryhmän opettaja Tiinalotta Särmölä.

2.2 Hyvinvointi ja turvallisuus

EKKOn skenaariopohjainen strategia valmistui alkukevällä 2019. Strategian mukaiset kehittämiskohteet vuodelle 2021 käytiin läpi syksyn opettajainkokouksessa. Myös kestävä kehityksen tavoitteet käytiin yhdessä läpi henkilökunnan kanssa. Koronavirusepidemiatilanteen aiheuttaman epävarmuuden vuoksi kehittämistoimet olivat maltillisia ja painopisteenä oli edellisvuoden tavoin perustoiminnan järjestäminen haastavassa tilanteessa.

Uusien opettajien perehdytysiltakäytäntöä jatkettiin. Vuonna 2021 perehdyttämisiltat järjestettiin etäyhteyksien avulla. Illan aikana käytiin läpi opistossa työskentelyn keskeiset periaatteet.

Käytänteiden ja toimintatapojen ohjeistamisen lisäksi uusille opettajille kerrottiin taito- ja taideaineiden vastuuopettaja Tuija Näräsen johdolla aikuisten opettamisen erityispiirteistä. Perehdytyksiltään osallistuivat kaikki päätoimisen henkilökunnan jäsenet (ml. työsuojeluvaltuutettu) ja lähes kaikki uudet tuntiopettajat.

Työsuhteessa olevilla tuntiopettajilla oli edellisvuoden tavoin mahdollisuus osallistua yhdelle opiston kurssille maksutta lukukauden aikana ja tämän lisäksi muille kursseille alennettuun hintaan. Tavallisesti alennuksen on saanut kursseilta, joilla on vähimmäismäärä maksavia opiskelijoita. Vuonna 2021 koronavirusepidemian myötä tehtyjen kurssipaikkojen rajaamisen vuoksi opettajat saivat alennuksen ilman edellä mainittua ehtoa. Näin tuettiin opettajien työssäjaksamista ja yhdenvertaista kohtelua.

EKKOn henkilökunnalle suunniteltuja tyhy-päiviä ei vuonna 2021 päästy toteuttamaan koronavirusepidemian vuoksi. Yhteiset pikkujoulut toteutettiin joulukuussa yhteisen elokuvahetken muodossa.

Henkilöstön työhyvinvointia seurattiin edellisvuosien tavoin sairauspoissaoloja ja koulutuspäiviä tilastoimalla. Henkilökunnan osaamisen kehittämistä tuettiin tarjoamalla koulutusta erilaisten oppijoiden kohtaamiseen, tekijänoikeuksiin ja osaamisperusteisuuteen liittyen. Syksyllä 2021 järjestettiin koko henkilökunnalle avoin alkusammutuskoulutus. Kaikilla opiston opettajilla oli mahdollisuus osallistua palkallisesti kaikille yhteisiin koulutuksiin. Opettajille välitettiin tietoa myös KoL:n järjestämistä verkkoseminaareista ja teemapäivistä. Lisäksi päätoimisella henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua oman osaamisen kehittymistä tukeviin koulutuksiin, joista esimerkkeinä olivat mm. osaamisperusteisuus-, maahanmuuttajien kotoutumispolut ja joogan tekniikka -koulutukset.

Vuoden aikana toteutettiin etäyhteyksin rehtorin perjantaipullat -keskustelutilaisuus kolme kertaa. Aiheina olivat kestävä kehitys, opettajien osaaminen ja opetussuunnitelmatyö. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 57 henkilökunnan jäsentä.

2.3 Hanketyö

Opetushallituksen rahoittama laadunkehittämishanke ”**Yhdessä opittua 2**” jatkui vuoden 2021 aikana. Hankkeessa etsitään yhteistyömuotoja Lappeenrannan seudun eri oppilaitosten kanssa ja kehitetään osaamisperusteisuutta EKKOssa. Tavoitteena on vahvistaa kansalaisopiston roolia

alueen koulutus kentällä, edistää osaamisperusteisuuden jalkautumista ja jakaa osaamista yhteistyössä eri toimijoiden kesken.

Hankkeen myötä on otettu käyttöön osaamismerkkejä EKKO:n kieli- ja taidekursseilla, mikä on osa osaamisperusteisuustyötä. Opettajia koulutettiin osaamismerkkityöhön ja syksyllä 2021 kielten osaamismerkkikurssien määrä kasvoikin edelliseen lukuvuoteen verrattuna. Myös merkin suorittajia oli edellistä lukuvuotta enemmän. Syksyllä 2021 toteutettu opetussuunnitelman päivitystyö oli osa hankkeen mukaista toimintaa ja päivitystyötä tehtiinkin erityisesti osaamisperusteisuuden näkökulmasta. Päivitystyötä tehtiin yhdessä opiston päätoimisen henkilökunnan ja tuntiopettajien kanssa.

Lisäksi syksyllä valmisteltiin keväälle 2022 ajoittuvaa lukioyhteistyötä, jossa lukiolaisten on mahdollista osallistua maksutta opiston valituille kursseille ja saada opistossa tehdyt opinnot sisällytettyä omaan lukiotutkintoon. Elokuussa Kimpisen lukiossa oli miehittämätön kielten esittelypiste.

”Myö, työ ja digi” – hanke käynnistyi keväällä 2021. Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi EKKOLle avustuksen työikäisen väestön digitaitojen kehittämiseen jatkuvan oppimisen hankkeena ajalle 2021–2022. Hankkeen mukaiset opetukset käynnistyivät syksyllä.

EKKO järjesti hankkeen puitteissa digitaitojen koulutuksia työikäisille. Maksuttomia koulutuksia järjestettiin lyhytkestoisina teematyöpajoina ja kiertävinä digipisteinä. Syksyllä 2021 hankkeen mukaista opetusta järjestettiin 202 tuntia ja osallistujia oli 74. Hankkeiden kouluttajina toimivat Jenni Könönen ja Katri Jokipelto.

Koulutukset kohdennettiin digitaitoihin, joita tarvitsee työelämässä, työnhaussa, opiskelussa sekä arkielämän asioiden osalta. Koulutuksien sisältöjen suunnittelussa huomioitiin EKKOn keväällä 2021 toteuttaman osaamistarvekyselyn tulokset.

Hankkeen puitteissa voi suorittaa eri sisältöihin liittyviä digitaitojen osaamismerkkejä. Osaamismerkki on sähköinen tunnustus ja todiste hankitusta osaamisesta, ja sen voi liittää työhakemukseen, CV:hen tai vaikkapa sometilille. EKKOn henkilöstö haastettiin mukaan koulutuksiin ja osaamismerkkien tekemiseen. Myö, työ ja digitaidot -hankkeessa hyödynnetään [TIEKEN \(Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus ry\)](https://www.tieken.fi/) kehittämää Osuvat taidot - osaamismerkkejä.

2.4 Opetus

Kielten oppitunneilla käsiteltiin monipuolisesti kestävään kehitykseen liittyviä aihepiirejä. Opistossa suunniteltiin vuonna 2021 kielten kursseja 14 vieraassa kielessä, suomen kielessä sekä viittomakielessä. Suosituimmat kielet olivat edellisten vuosien tapaan englannin, suomen, espanjan ja venäjän kielet. Maksupalvelukoulutusta annettiin englannin kielessä. Yksilöopetusta annettiin suomen, ruotsin, englannin, italian ja venäjän kielessä.

Tiukentuneiden koronarajoitusten takia kieltenopetus siirtyi kevätkaudella lähes kokonaisuudessaan etäopetukseen. Siirtymä tapahtui onnistuneesti ja siitä saatu palaute oli pääosin myönteistä. Syksyllä opetus käynnistyi lähi-, etä- ja hybridiopetuksena. Etäopetus sai melko hyvän vastaanoton ja hybridiopetuksesta saatiin paljon hyvää kokemusta jatkokehittelyä varten.

Kielikurssien suunnittelussa otettiin käyttöön osaamisperusteisuutta tukevat kurssikuvaukset. Lisäksi ohjelmaan merkittiin useita kursseja, joista opiskelija voi hakea digitaalista osaajamerkkiä tietyt kurssille asetetut vaatimukset täytettyään. Keväällä myönnettiin opiston ensimmäinen osaamismerkki espanjan kielestä ja jo syksyllä italian kielestä kuusi.

Kauppakadulla toimi lisäksi kielten materiaalien kierrätyspiste, josta opiskelijat saivat maksutta ottaa käytöstä poistettuja kielten oppikirjoja ja äänitteitä sekä tuoda myös omiaan. Kurssien Peda.net-sivustoja oli useimmilla kielikursseilla. Opettajat käyttivät sivustoja opetusmateriaalien jakamiseen, opiskelijoiden informoimiseen ja kurssien markkinointiin. Opetuksessa hyödynnettiin digitaalisia työkaluja.

Suomen kielen opetusta maahanmuuttajille järjestettiin iltakursseina ja intensiivisinä päiväkursseina. Osa kursseista järjestettiin etäopetuksena Zoomin kautta joko epidemiatilanteen vuoksi tai opettajan kurssisuunnitelman mukaisesti. OPH:n rahoittama maksuton intensiivinen, kotoutujille tarkoitettu lukutaitokoulutus (UMAKO) jatkui ja joitakin yksittäisiä kotoutumisajan ylittäneitä opiskelijoita opiskeli OS-rahoituksella intensiivisillä kursseilla. Kotoutujaopiskelijoihin liittyvä ohjaus ja palautteiden anto Koulutusportti-järjestelmän kautta sekä muu yhteistyö te-palveluiden kanssa jatkui tiiviinä.

Uudet jonkin kielitaidon osa-alueen opetukseen keskittyvät teemakurssit sekä YKI-testiin valmistava kurssi osoittautuivat suosituiksi. Myös kotivanhempien kielikerho jatkui yhteistyössä

Eksoten maahanmuuttopalveluiden ja Me-talon kanssa. Kurssisisältöjä alettiin kuvata osaamisperusteisesti, mutta kukaan opiskelija ei suorittanut vielä digitaalista osaamismerkkiä.

Taito- ja taideaineissa opetus jäi keväällä 2021 vähäiseksi, sillä lähiopetusta ei päästy koronapandemian vuoksi toteuttamaan. Joitain taideaineiden kursseja toteutettiin etämuodossa. Syksyllä 2021 lähiopetukseen palattaessa suosituimpia kädentaitojen kursseja olivat keramiikka- ja saviyökurssit, puutyö- ja koristeveistokurssit. Tekstiilitöissä suosituimpia olivat erilaiset ompelukurssit, tilkkutyö-, kirjonta- ja nypläyskurssit sekä koneneulonta- ja kansallispukukurssit. Lasipajat ja mosaiikkikurssi olivat myös suosittuja, samoin huonekalujen entisöinti- ja verhoilukurssit. Taideaineissa suosituimpia kursseja olivat akvarellikurssit, akryylimaalaukskurssi sekä erilaisia tekniikoita sisältävät kuvataidekurssit. Etäkursseina järjestetyt akvarelli- ja piirustuskurssit jatkoivat keväällä alkanutta suosiotaan.

Luumäen kunnassa opisto järjesti taiteen perusopetusta. Taiteen perusopetuksessa kiinnitettiin huomiota erityisesti kierrätysmateriaalien käyttöön sekä yhteisöllisyyteen.

Kestävä kehitys kulki punaisena lankana kädentaito- ja taideaineiden sekä taiteen perusopetuksen kurssisuunnittelussa ja sisällöissä teemanaan opiston kestävän kehityksen erityisteema Yhdessä kestävästi.

Musiikin opetus jatkui yksilöopetuksena ja ryhmäopetuksena. Koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi valtaosa kevään musiikin opetuksen kursseista kuitenkin peruuntui. Harmonikan, pianon ja kanteleen soiton kursseja päästiin järjestämään verkko-opetuksena. Myös vauvamusikari toteutettiin etäopetuksen muodossa. Edellisiltä vuosilta tuttujen laulun opetuksien – Yksinlaulu, Pop/jazz-laulu sekä Laulutaidottomien laulukurssit – lisäksi päästiin keväällä toteuttamaan uudet kurssit Iskelmälaulajan toivelaulut netissä ja Elokuva- ja musikaalisävelmien toivelaulut netissä. Syyskaudella kurssit toteutuivat pääosin normaalisti. Uusina kursseina järjestettiin huilunsoiton yksilöopetus ja Tangolaulu-viikonloppukurssi.

Liikunnan kurssiohjelmassa pyrittiin huomioimaan harrastajien erilaisia tarpeita rakentaen tarjontaa reippaasta hikijumpasta kehonhuollollisiin tunteihin. Lisäksi liikunnassa järjestettiin paljon erilaisia lyhytkursseja ja hyvän suosion saaneita verkkokursseja. Ensimmäistä kertaa tarjottiin kolmen tai neljän viikon MINI-kursseja. Liikunnan uutuuksia olivat Yoga jinfu™, Kehonhuoltoa joogan menetelmin, Voimavarat ja rentoutuminen, Aikuisbaletti sekä

balettikursseja lasten eri ikäryhmille, nuorille suunnattu Tik-Tok-tanssikurssi, Argentiinalainen tango nuevo ja tango sensual.

Tietotekniikassa kevätlukukauden kurssit peruuntuivat pääosin koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten vuoksi. Syyskaudella toteutuneita kursseja olivat Tablettitietokoneen ja älypuhelimien perus- ja jatkokurssit, Kuvankäsittely sekä Kotisivut WordPressilla. Uutena ja suosittuna kurssina aloitettiin Digipiste eläkeläisille, joka oli jatkumoa OPH:n v. 2019–2020 rahoittamalle Digiaikakauden taidot –hankkeelle. Digipisteellä sai henkilökohtaista ohjausta ja opetusta digipulmiin.

Keväällä aloitettiin uuden OKM:n rahoittaman, työkäisten digitaitoja vahvistamaan suunnatun hankkeen suunnittelu. Tämän Myö, työ ja digitaidot -hankkeen koulutukset alkoivat syksyllä teemallisina ryhmämuotoisina Digipajoina sekä yksilöohjauksena pidettyinä Digipisteinä Lappeenrannassa, Joutsenossa sekä Luumäellä.

Muiden aineiden osalta kevään 2021 poikkeusoloissa useat kurssit, kuten sukututkimuksen kurssit, villiyrtytkurssi ja saaristolaiivurikurssi siirrettiin onnistuneesti etäopetukseen. Osaa kursseista, kuten elokuvakurssi ja improvisaatiokurssit, ei voitu järjestää etänä, ja ne jäivät toteutumatta. Erityisryhmien kurssit olivat kevään ajan edelleen tauolla.

Syksyllä 2021 erityisryhmien kursseista kehitysvammaisten opintopiiri ja Joutsenon teatteriviikonloppu toteutuivat. Aivoliiton Juttu-tupa afaatikoille ei sen sijaan tavoittanut tauon jälkeen riittävästi osallistujia. Useita uusia etäkursseja käynnistyi, mm. ruoanlaittokurssit maailman eri ruokakulttuureista, sisustussuunnittelukurssi sekä sanataidekurssi verkossa. Uusia lyhytkursseja tarjonnassa olivat myös esiintymis- ja ilmaisutaidon kurssi Luumäellä, kokedamatyöpaja sekä sienikurssi. Uusia työskentelymuotoja kokeiltiin mm. sukututkimuskurssin virtuaalivierailulla maakunta-arkistoon ja elokuvakurssilla tekijätapaamisen muodossa.

Kevään kolme **yleisöluentoa** siirrettiin verkkoon. Aiheina olivat arjen ja ajankäytön hallinta, pyöräily arkiliikkumisena ja matkailumuotona sekä puutarhanhoidon vaikutukset hyvinvointiin. Luennoille osallistui yhteensä 131 henkilöä ja luentotallenteita katsottiin opiston Youtube-kanavalta yhteensä 307 kertaa. Syksyn 2021 yleisöluennoista kaksi pidettiin vain verkkoluentoina, kaksi kaupunginkirjastolla lähitilaisuuksina. Lisäksi kirjasto järjesti luentojen striimauksen opiston Youtube-kanavalle. Syksyn luentoaiheita olivat Skinnarilan siirtolapuutarhayhdistyksen toiminta

Lappeenrannassa, ajan filosofia, Saimaan geopark -luontomatkailukokonaisuus sekä Lotta Svärd -järjestön satavuotias historia. Syksyn luennoilla oli yleisöä yhteensä 79. Lisäksi luennoista tehtyjä tallenteita katsottiin 268 kertaa.

3 Arviointi

3.1 Kestävä kehitys EKKOn suorituskykymittaristossa

Opiston toiminnan strategisten tavoitteiden toteutumista mitataan EKKOn suorituskykymittaristolla, johon on liitetty omaksi osa-alueeksi kestävä kehitys. Mittaristossa kestävän kehityksen osa-alueen tavoitteeksi on asetettu:

Opisto toimii kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti. Kaikessa toiminnassa kiinnitetään huomiota vastuullisuuteen. Toiminnassa toteutuu ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, taloudellinen ja kulttuurinen vastuu.

Kestävän kehityksen tavoitteen toteutumisen kannalta keskeisiksi toimenpiteiksi on asetettu:

Seurataan energian- ja vedenkulutusta sekä paperikopioiden määrää. Jätteitä kierrätetään. Tehdään hankintoja harkiten, välineistöä kierrätetään ja korjataan mahdollisuuksien mukaan. Tarjotaan kursseja, jotka edistävät ja opettavat kestävästä kehityksestä, kulttuuriperintöstä, tapoja ja perinteitä. Edistetään kulttuurista monimuotoisuutta.

Kestävän kehityksen mittarin osa-alueet on nähtävissä kuvassa 5.

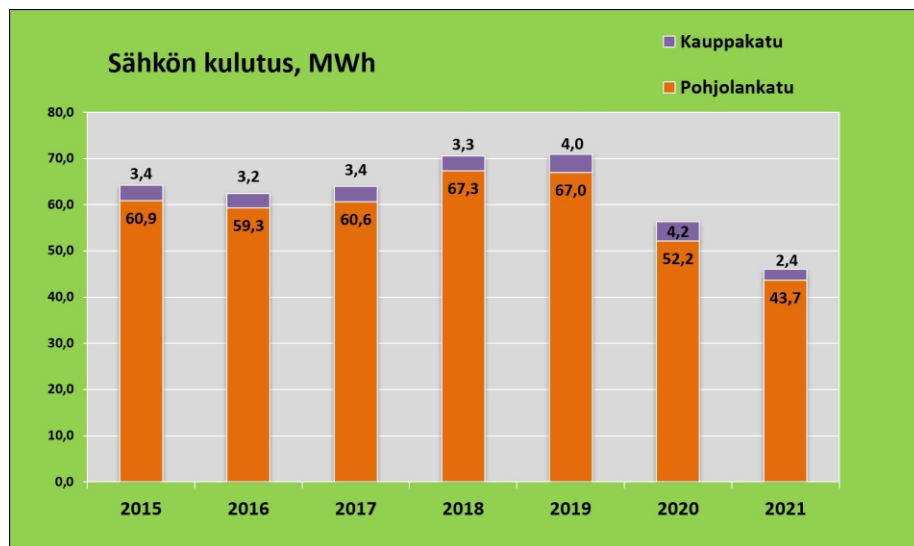
MITTARI	TULOS	TAVOITE	ARVOSANA	PAINO
Keke-kurssit, kulttuuriperintöä, tapoja ja perinteitä edist. kurssit	119,00	30	10	15,00 %
Kopiomäärä / vuosi	33577,00	85000	10	15,00 %
Sähkönkulutus /vuosi (MWh)	46,10	40	9	15,00 %
Hankintojen osuus muista kuluista (%)	1,04	2	10	25,00 %
Maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä (%)	11,40	10	10	15,00 %
Maahanmuuttajaopettajien määrä (%)	16,80	12	10	15,00 %
Osa-alueen suorituskyky:				9,9

Kuva 5. Kestävän kehityksen tunnusluvut 2021 ja niiden painottuminen suorituskykymittaristossa

Mittariston mukaisen suorituskyvyn tavoitearvo on 8, joten vuonna 2021 kestävän kehityksen osatekijöiden suorituskyky oli tavoiteltua parempi. Arvosanaan on kuitenkin vaikuttanut koronavirusepidemia ja siitä aiheutuneet lähiopetuksen keskeytykset. Keskeytykset ovat vaikuttaneet mm. kopioiden määrään ja sähkönkulutukseen alentavasti, mikä vääristää jossain

määrin suorituskykymittariston tulosta vuoden 2021 osalta. Vaikka mittaristo ei koronavuosien osalta ole kaikilta osin vertailukelpoinen, osoittaa se EKKOn kestävän kehityksen osa-alueen suorituskyvyn parantuneen seurantavuosina¹.

Vuonna 2021 sähkön kokonaiskulutus väheni (kuvio 1), mikä selittyy pitkälti koronavirusepidemian aiheuttamasta lähiopetuksen keskeytyksestä keväällä 2021. Näin siitäkin huolimatta, että syyskausi toteutui kaksi viikkoa tavanomaista pidempänä. Myös hallinnon henkilökunnan etätyön määrä kasvoi merkittävästi vuoden aikana, mikä on osaltaan vaikuttanut sähkönkulutukseen. Koronavirusepidemian vuoksi vuosien 2020 ja 2021 suora vertaaminen edellisiin ei olekaan mielekäästä.

Kuvio 1. Sähkönkulutuksen kehitys EKKOssa vuosina 2015–2021

Kopiomäärien² osalta vuoden 2021 lukemat ovat puutteellisia, sillä Kauppakadun opetuspisteen tiedot puuttuvat laitevaihdon vuoksi. Pohjolankadun osalta kopiomäärät olivat vuoden 2020 tasolla (+976 kopiota). Sekä 2020 että 2021 kevätkaudet toteutettiin koronavirusepidemian vuoksi etäopetuksessa. Vuoden 2021 syyskausi oli viikkoa edellisvuotta pidempi. Kopiomäärien suora vertaaminen tätä aiempiin vuosiin ei ole mielekäästä.

¹

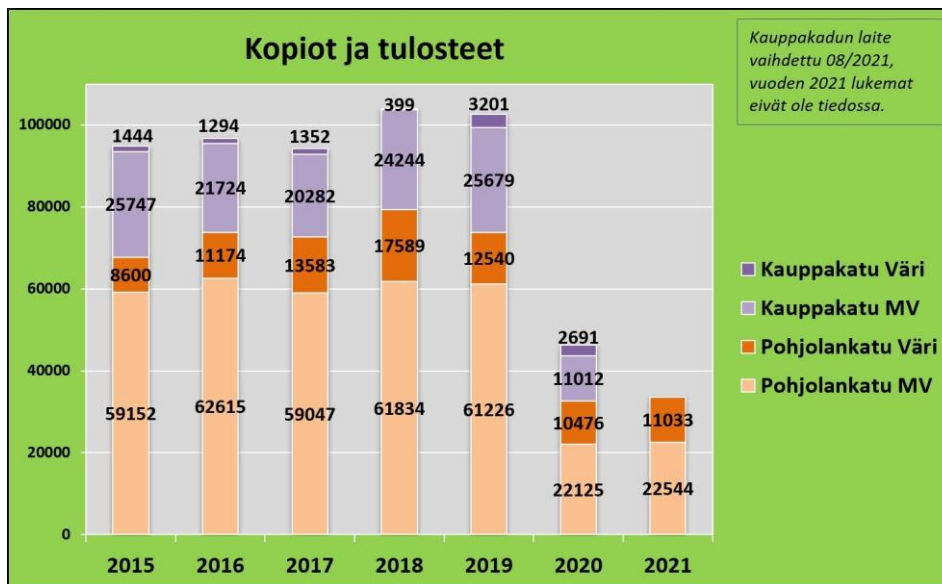
2017: 7,4/10

2018: 8/10

2019: 8,8/10

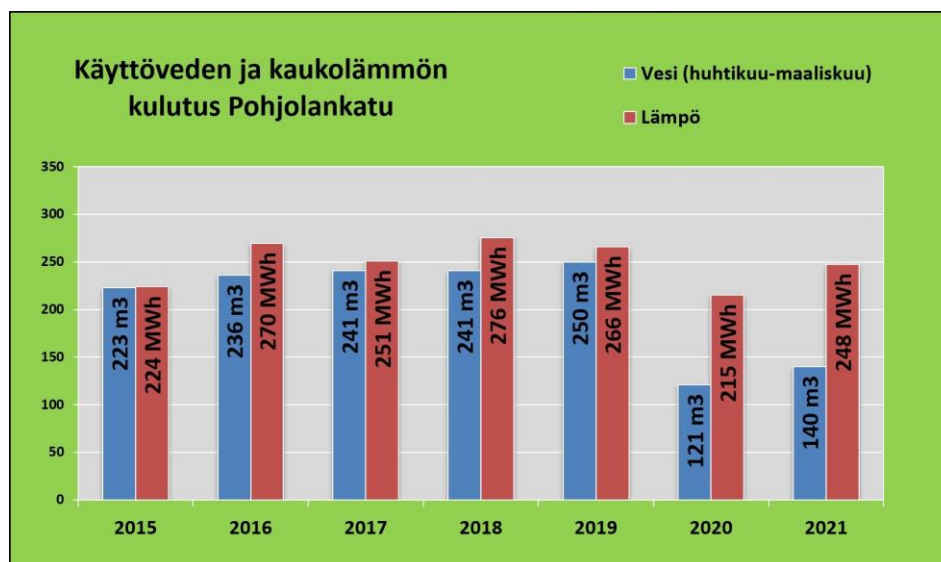
2020: 9,7/10

² Kopiomäärien vuosivertailussa on huomattava, että vuodesta 2021 alkaen seurantajakso muuttui. Aiemmin seuranta on tehty kalenterivuositain, nyt seurantajakso on huhtikuusta maaliskuuhun muodostuvalta ajanjaksolta.

Kuvio 2. Kopioiden ja tulosteiden määrän kehitys EKKOssa vuosina 2015–2021

Vedenkulutus kasvoi edellisvuodesta (kuvio 3). Lähiopetuksen keskeytys näkyi kuitenkin myös vedenkulutuksessa, ja vuoden 2021 kulutus oli selvästi normaalivuosia alhaisempi. Osaltaan koko vuoden aikaiseen vedenkulutukseen on voinut vaikuttaa voimassa olleet hygieniaohteet, joiden mukaisesti käsiä pestiin todennäköisesti tavallista useammin. Lämmön kulutus oli veden ja sähkön tavoin keskimääräistä alhaisempaa, vaikka edellisvuoteen nähden lämmön kulutus olikin kasvanut.

Kuvio 3. Käyttöveden ja kaukolämmön kehitys EKKOssa vuosina 2015–2021

3.2 Kestävän kehityksen toteutuminen opetuksessa ja arjessa

EKKOn kestävä kehityksen teemojen toteutumista opetuksessa arvioidaan kokoamalla määriteltyjen kestävä kehityksen kurssien ja opiskelijoiden määrät (taulukko 1). Kurssien määrä muodostuu havaitun tarpeen ja käytettävissä olevien tuntiresurssien perusteella. Kurssien määrää

kuvaavampi seuranta-alue ovat aineiden ja kurssien keskimääräiset kurssikohtaiset opiskelijamäärät. Seurannassa on kuitenkin syytä huomioida keväällä 2020 alkanut koronaepidemia, joka on vaikuttanut toteutuvien kurssien määrään alentavasti toistuvien keskeytyksien vuoksi (keväällä 20 ja 21). Lisäksi pandemia-aikana ryhmien enimmäiskokoja on rajattu turvallisen opiskeluympäristön luomiseksi, mikä on laskenut kokonaisopiskelijamääriä ja kurssikohtaisia opiskelijamääriä. Ryhmäkokojen rajaaminen näkyy erityisen hyvin kielten ja liikunnan keskimääräisten ryhmäkohtaisten opiskelijamäärien laskuna ja monin paikoin opetustilaan voitiinkin ottaa vain 10 opiskelijaa. Lisäksi keväällä 2021 etäopetukseen siirrettyjä kursseja käynnistettiin pienin ryhmäkohein. Koronavuosien (2020 ja 2021) vertaaminen aiempiin vuosiin ei siten ole mielekäästä.

Taulukko 1. Kurssi- ja opiskelijamäärät valituissa aineissa ja seurantakursseilla

Kurssi	Kestävän kehityksen teema	2019–2020			2020-2021			2021-2022		
		suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk / kurssi	suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk / kurssi	suun./tot. kurssit	Opiskelijat	Opisk / kurssi
Huonekalujen entisöinti ja verhoilu	jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	9/8	84	10,5	7/3	27	9	6/3	32	10,6
Vaatteen uusi elämä	vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus, kestävä kehitystä suoraan edistävä kurssi	2/2	25	12,5	2/1	10	10	2/1	11	11
Kielet	kansainvälisyys	155/130	1816	14	170/109	1085	10	160/95	860	9
Suomen kieli	monikulttuurisuus	56/49	647	13	46/43	433	10	59/48	466	9,7
Liikunta ja tanssi	henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi	356/321	6282	19,5	474/395	4184	10,5	504/299	3184	10,6

4 Kestävän kehityksen toimintasuunnitelma vuodelle 2022

EKKOn kestävän kehityksen pysyvät teemat säilyvät vuonna 2022 samoina (ks. luku 1). Lukuvuoden erityisteemana on ”Hyvinvointia luonnolle, luonnolta ja luonnosta”. Erityisteema näkyy lukuvuoden 2022-2023 opetuksessa inspiraationa ja sisällöllisenä aiheena. Vuoden aikana EKKO kehittää ja suuntaa toimintaansa edelleen strategian mukaisesti kiinnittäen erityisesti huomiota osaamisperusteisuuden, viestinnän ja yhteistyön kehittämiseen. Erityisesti

aliedustettuja ryhmiä pyritään tavoittamaan työttömien työikäisten joukosta tarjoamalla heille digitaitokoulutusta ja mahdollisuuksia suorittaa digitaitojen osaamismerkkejä. Toimintaan on saatu OKM:n hankerahoitus.

Kaikki kestävän kehityksen pysyvät teemat toteutuvat opiston opetuksessa ja käytännön toiminnassa. Teemojen toteutumisen päätavoitteet säilyvät ennallaan. Kullekin pysyvälle teemalle on annettu lisäksi erityistavoite, jonka kehittämiseen panostetaan erityisesti vuonna 2022. Kaikille teemoille yhteisenä, laajempaan tavoitteena on edellisvuoden tavoin kestävän kehityksen arvioinnin jatkuvuuden turvaaminen sekä arvioinnin näkyväksi tekeminen opiston koko henkilöstölle, tuntiopettajat mukaan lukien. Tämä tarkoittaa keke-tiimin säännöllisiä tapaamisia ja kestävän kehityksen teemoista ja tavoitteista puhumista henkilökunnan ja opettajien yhteisissä palaverissa.

1) Vastuulliset hankinnat ja kestävä kulutus (taloudellinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tehdään hankintoja harkiten ja vältetään turhia hankintoja.

Erityistavoite vuodelle 2022: Tehdään laitteiden huoltokartoitusta ja –suunnitelmaa sekä kehitetään laitteiden hallinnointia (mm. laitteiden merkintä; lainausten kirjaaminen). Mahdollisimman laajasti jo olemassa olevien kalusteiden ja välineiden hyödyntäminen uudessa opetustilassa (Lehtitalo).

(Vastuuhenkilöinä aineiden vastuopettajat/henkilöt)

2) Jätteen synnyn ehkäisy ja kierrätys (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Kierrätetään materiaaleja, tavaroita ja työvälineitä mahdollisimman paljon. Lisäksi kierrätetään jätteet (seka- ja biojäte, pahvit, muovit, lasi jne.).

Erityistavoite vuodelle 2022: Edistetään kierrätysteemaa mm. kirpputorin ja vaatteet vaihtoon -rekin kautta. Viestitään jätteen vähentämisestä ja kierrättämisestä. Huomioidaan kierrätysteema kurssitarjonnassa.

(Vastuuhenkilönä kädentaito- ja taideaineiden vastuopettaja ja viestintäkoordinaattori)

3) Energia ja vesi (ympäristövastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pidetään opiston energian- ja vedenkulutus kohtuullisena. Pyritään vähentämään kopioiden määrää.

Erityistavoite vuodelle 2022: Luovutaan joka kotiin jaettavasta opinto-ohjelmasta ja siirrytään jakelupisteiden käyttöön (painosmäärä alenee). Pysyvän materiaalin luominen (monisteiden laminointi) kielissä. Digitaalisen materiaalin hyödyntäminen (esim. kielet).

(Vastuuhenkilöinä kiinteistövastaava ja rehtori)

4) Henkilöstön ja opiskelijoiden hyvinvointi (sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Pyritään turvaamaan henkilöstön määrä, rakenne ja hyvinvointi. Tuetaan opettajien ammattitaitoa ja työnnon kehittymistä. Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta.

Eryistavoite vuodelle 2022: Tehdään riski- ja vaarakysely henkilöstölle ja opiskelijoille. Päivitetään riskiluettelo ja tehdään kriisisuunnitelma. Kehitetään tarjonnan saavutettavuutta (mm. esteetön uusi tila, erityisryhmien kokemukset, Samaka-hanke). Kaikukorttien käyttömahdollisuus laajennetaan kaikkiin kursseihin.

(Vastuuhenkilöinä rehtori, viestintäkoordinaattori ja kiinteistövastaava)

5) Kulttuuriympäristö, tavat ja perinteet (kulttuurinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Turvataan kulttuuriperintöä ylläpitävien ja edistävien kurssien tarjonta.

Eryistavoite vuodelle 2022: Pidetään huolta tarjonnan monipuolisuudesta ja ylläpidetään verkkototeutuksien tarjontaa. Kehitetään edelleen osaamismerkkejä ja osaamisperusteisuutta kurssien suunnittelussa sekä pilotoidaan Koski-kurssi. Vahvistetaan yhteistyötä toisen asteen kanssa.

(Vastuuhenkilöinä opetusalojen vastuuhenkilöt ja –opettajat, rehtorit)

6) Monikulttuurisuus ja kansainvälisyys (kulttuurinen ja sosiaalinen vastuu)

Pysyvät tavoitteet: Tarjotaan kurssisisältöjä maahanmuuttajaopiskelijoille ja edistetään opiskelun edellytyksiä. Palkataan mahdollisuuksien mukaan maahanmuuttajataustaisia opettajia.

Eryistavoite vuodelle 2022: Tarjotaan Ukrainan sotaa paenneille suomen kielen koulutusta ja harrastusmahdollisuuksia. Syksyllä järjestetään ukrainan kielen (ja kulttuurin) kurssi. Laajennetaan kansainvälistä ruokakurssitarjontaa.

(Vastuuhenkilöinä aineiden vastuuopettajat ja -henkilöt)

Kestävän kehityksen koordinaattorina jatkaa kädentaito- ja taideaineiden päätoiminen opettaja Tuija Näränen. Kestävän kehityksen pysyvien teemojen ja niille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta vastaa koko opiston henkilöstö. Vuodelle 2022 asetettujen erityistavoitteiden toteutumisesta vastaavat opiston ydinprosessien mukaiset vastuuhenkilöt.